

DE FRIESE GALERIJ

Een kerk vol aardse liefde

Het Hooglied is een sexy Bijbelboek. Textielkunstenaar Eveline van der Pas verdiepte zich erin op uitnodiging van de Leeuwarder Grote Kerk.

Ik zeide: Ik zal op den palmboom klimmen, ik zal zijn takken grijpen; zo zullen dan uw borsten zijn als druif trossen aan den wijnstok, en de reuk van uw neus als appels'. Ja, het is een sexy Bijbelboek, dat Hooglied. Het liefdeslied van koning Salomo barst van de vervulde en onvervulde verlangens en de erotische metaforen en poëtische liefdesbetuigingen vliegen je dan ook om de oren. Zo ook in de Leeuwarder Grote Kerk. Op haar uitnodiging verdiepte textielkunstenaar Eveline van der Pas zich in het Hooglied. Dat leidde tot een flinke scheppingsdrang, zo blijkt. In ruim veertig monumentale textielwerken bezingt ze op veelzijdige wijze de aardse liefde en hemelse bekoring die zowel het Hooglied als het leven rijk is.

Van der Pas 'schildert' met lichte, natuurlijke materialen. Haar metershoge doeken wiegen, hoog opgehangen in het middenschip, zachtjes heen en weer. In nissen en zijbeuken duiken zacht getinte panelen en semitransparante banieren op. Daar tussenin tref je enkele installaties, zoals een spiegelende waterpartij en zacht 'oerbed' vol schapenvachten. Het past qua kleurstelling en maatvoering allemaal uitstekend in het eeuwenoude kerkinterieur, dat met zijn verweerde witte muren en versleten stenen een natuurlijk decor is. De werken fungeren als moderne altaarstukken: tijdloos door de organische materie, mystiek door de sterke symboliek waarmee ze haar semitransparante, tactiele doeken heeft doordrenkt.

Van der Pas leidt de bezoeker met tekstfragmenten op muziekstandaards losjes de weg. Er zijn niet alleen flarden uit het Hooglied op te lezen, maar ook andere universele liefdeszoektochten als het elfde-eeuwse 'hebban olla vogala nestas' komen voorbij. In deze brede context presenteert ze werken vol verwijzingen naar verbinding (de 'X'), mannelijkheid en vrouwelijkheid, vruchtbaarheid, licht en duisternis. Toch weet ze door haar geometrisch-abstracte uitvoeringen een krachtige eenvoud te bewaren. Haar Adam en een Eva worden bijvoorbeeld met minimale tegenstellingen verbeeld in een sterk vierluik, waarin ze texturen, vormen en kleurstellingen laat samenvloeien in een veelzijdige

ge beeldende metafoer. Haar kwetsbare werken symboliseren bovendien niet alleen de natuurlijke driften, ze maken er met de grassen, vachten en wollen die erin verweven zijn, als vanzelf deel van uit.

In de nissen langs de noordmuur laat ze het publiek letterlijk tot verlichting komen. De verstilde vilt-abstracties die er hangen kan de bezoeker met het aanknippen van de achterliggende lichtbakken tot leven brengen. Ineens worden er kringelende Van Gogh-luchten zichtbaar, waarin tussen de abstracte landschappen verstrengelde lijnen te ontwaren zijn, of soms gewoon niets. Het in de eerste instantie wat clichématige participatieprincipe werkt hier verrassend goed: het effect laat het werk op een aantrekkelijke, doch ongekunstelde wijze van gedaante veranderen.

De kunstenaar laat over het geheel zien dat ze een scherp oog heeft voor verhoudingen, kleurtinten en materiaalcombinaties. Slechts wanneer ze op momenten te veel figuratieve of letterlijke elementen toevoegt boet het werk in aan klaarheid. In een doek waarin een 'plons' gevilt is toont de techniek haar beperkingen. Haar lijvige, maar uitnodigende bed vol schapenvachten, waarnaast een doorzichtige trouwjapon is gepresenteerd, is eveneens opmerkelijk eendimensionaal.

Desalniettemin biedt ze de bezoeker over het algemeen de ruimte om vrij associërend te wandelen door een kerk vol liefde, seks en zachte oerdrift. De kunstenaar bewijst over een rijk inhoudelijk vocabulaire te beschikken en geeft de juiste hoeveelheid handvaten voor ongedwongen contemplatie, terwijl ze een zwaaiend vingertje achterwege laat. Dat resulteert in een veelzijdige ontdekkings-tocht. Die krijgt al slenterend zelfs steeds meer facetten. Zo draagt zelfs de nekkrimp die je er naderhand aan herinnert dat je voor het meeste werk richting de hemel hebt moeten turen, bij aan het geheel.

GRYTSJE KLIJNSTRA

Leeuwarden – Grote Kerk: Bredeplaats 4, di, wo 11-16 u, vr 13-16 u, za 11-16 u, t/m 12 sep www.kunstindegrotekerkleeuwarden.nl

